

2022-12-12

Område Strategisk utveckling och stöd
Ekonomiavdelningen

Kostnadsunderlag, beräkning av timtaxa för slakterier och vilthanteringsanläggningar 2021

1 Inledning

Avgifter innebär, i likhet med övriga offentligrättsliga avgifter, ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna meddelas genom lag, 8 kap. 3 § regeringsformen. Regeringen kan, efter riksdagens bemyndigande, meddela sådana föreskrifter om avgifter, som på grund av 3 § annars skulle meddelas av riksdagen (8 kap. 9 § regeringsformen). Detta innebär att, om inte riksdagen vill bestämma storleken på avgiften, kan denna rätt delegeras till regeringen. Det tillhör undantagen att riksdagen väljer att själv bestämma avgifternas storlek. Riksdagen kan medge att regeringen i sin tur överlåter åt förvaltningsmyndighet att meddela bestämmelser (8 kap. 11 § regeringsformen). Bara om riksdagen uttryckligen har medgivit det kan således regeringen överlåta åt en myndighet att bestämma nivån på en ansökningsavgift.

I den finansiella styrningen av avgifter framgår av 5 § 2 st. avgiftsförordningen (1992:191) bl.a. att avgifter ska beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader (full kostnadstäckning), såvida regeringen inte har föreskrivit något annat. Regeringen har avseende avgifter på livsmedelsområdet föreskrivit annat när det gäller annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontroll som avser de verksamheter som omfattas av artikel 79.1 a och 79.2 i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel (kontrollförordningen). Av kontrollförordningen framgår att det finns begränsningar som innebär att alla kostnader inte får ingå i kostnadsmassan för avgiftsuttaget. Det innebär att EU-förordningen reglerar att full kostnadstäckning inte är möjlig.

För slakterier och vilthanteringsanläggningar styrs avgiftsuttaget av kontrollförordningen samt för 2020-2021, av förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Ytterligare bestämmelser finns i djurskyddsförordningen (2019:66), förordningen (2006:815) om provtagning på djur och förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter.

2 Kostnader hänförliga till kontrollen

Av kontrollförordningen samt i den svenska livsmedelsavgiftsförordningen framgår vilka kostnader som får ingå i avgiften för slakterier och vilthanteringsanläggningar.

För obligatoriska avgifter enligt förordning (EU) 2017/625 ska dessa som ovan nämnts enligt artikel 81 fastställas på grundval av följande kostnader, om dessa härrör från de offentliga kontrollerna i fråga:

- a) Löner till den personal, inklusive stödpersonal och administrativ personal, som medverkar i den offentliga kontrollen samt socialförsäkrings- och pensionsavgifter och försäkringskostnader för personalen.
- b) Kostnader för anläggningar och utrustning, inklusive kostnader för underhåll samt försäkringar och andra därmed förbundna kostnader.
- c) Kostnader för förbrukningsmaterial och verktyg.
- d) Kostnader för tjänster som organ med delegerade uppgifter tar ut av de behöriga myndigheterna för offentliga kontroller som delegerats till dessa organ.
- e) Kostnader för utbildning av den personal som avses i led a, med undantag för den utbildning som krävs för att erhålla den kompetens som krävs för att vara anställd hos de behöriga myndigheterna.
- f) Kostnader för resor och därmed förbundna traktamenten för den personal som avses i led a.
- g) Kostnader för provtagning och för laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik som officiella laboratorier tar ut för dessa uppgifter.

Uppräkningen i artikelns punkter a-g bör ses som fullständig uppräkningslista av vad som får ingå i avgifterna. Vissa punkter måste dock tolkas och då det är fråga om avgifter, vilket är betungande för företagen, är det rimligt att vara restriktiv i

tolkningen av kostnader som ingår. Artikeln fastställer att kostnader, för att kunna beaktas, måste härröra från den offentliga kontrollen i fråga. Detta torde innebära att även om en kostnad skulle kunna innefattas i någon av punkterna, får den inte tas med i kostnadsmassan om den inte härrör från kontrollen.

3 Metoder för tidsredovisning

Sammantaget ställer lagstiftningen stora krav på redovisningen av arbetstiden. Redovisningsplanen utgör grunden för myndighetens uppföljning av kostnader och kopplar ihop verksamheten med ekonomin. Tidredovisning är i det sammanhanget en förutsättning för att få en rättvisande bild av kostnaderna. Redovisningsplanen är vanligen indelad i dels externredovisning (kontoplan), dels internredovisning (objektplanen). Externredovisningen visar vad som händer mellan myndigheten och omvärlden medan internredovisningen hanterar händelser, omfördelningar och resursanvändning inom myndigheten.

När man avgjort vilken information som behövs bör man se om den kan tas fram utan tidredovisning. Om det inte är möjligt bör man överväga vilken metod som är lämplig. Det finns tre huvudmetoder att redovisa arbetad tid för tjänsteproducerande verksamheter, nämligen *individuell tidredovisning*, *frekvensstudier* och *skattningar*. Individuell tidredovisning är den i särklass vanligaste metoden inom statsförvaltningen följd av skattningar och sist frekvensstudier. Vid individuell tidredovisning anger personalen själv hur den har fördelat sin arbetade tid med stöd av instruktioner utifrån objektplanen. Inrapporteringen görs normalt i ett webbaserat formulär, på pappersblanketter eller på en Excelblankett. Vid frekvensstudier och skattningar kan personalen ange tidsåtgången på samma sätt som vid individuell redovisning men då endast periodvis. Man kan också låta någon annan person än den som utför arbetet direkt observera och anteckna tidsåtgången (frekvensstudier) eller på annat sätt bedöma tidsåtgången (skattningar). De tre metoderna har både likheter och skillnader när det gäller regelbundenhet, omfattning och kostnader (se vidare ”Tidredovisning behövs i statlig förvaltning”, ESV 2007:15).

Livsmedelsverket har en kombination av metoder med både en individuell tidredovisning och skattningar. De medarbetare som är anställda inom område Kontroll redovisar arbetad tid genom individuell tidsredovisning vilket innebär att arbetad tid kostnadsförs som lönekostnad på kontrollverksamheten.

Sammantaget ger detta en tydlig och transparent redovisning av den kostnadsmassa som ligger till grund för avgiftsuttaget för 2021.

4 Kostnadsmassa till grund för beräkning av timtaxa

Timtaxan för 2021 är beräknad utifrån en prognostiserad kostnad 2021 motsvarande 156 500 tkr inklusive justering för överskott. Vid upprättande av kalkylkostnad avseende 2021 har den prognostiserade kostnaden som använts vid beräkning av timtaxan för 2021 använts, och inte det faktiska utfallet för året. Slakterierna och vilthanteringsanläggningarna har gällande år betalat en avgift för planerad kontroll.

Kostnadsprognosen är framtagen utifrån den kostnadsmassa vilken skall ingå i kalkylen i beräkningen av timtaxorna för slakterier och vilthanteringsanläggningar enligt artikel 81 i förordning (EU) 2017/625. Inför 2020 infördes ett tillfälligt avgiftssystem för åren 2020 – 2021. I det tillfälliga avgiftssystemet har nedsättningsanslaget finansierat delar av kostnaderna enligt villkor 3 i Livsmedelsverkets regleringsbrev 2021. Anslaget får användas för att täcka kostnader i anslutning till offentlig kontroll, t ex. kostnader för annan offentlig verksamhet, vid slakterier och vilthanteringsanläggningar. Kostnaderna ingår därmed inte i beräkningen av timtaxan 2021. För mer information se ”Kostnadsunderlag, finansiering avseende slakterier och vilthanteringsanläggningar 2021”.

4.1 Kostnader avseende kontroll vid slakterier och vilthantering

	2021
Konto (tkr)	Prognos
Lönekostnader	147 600
Internt sålda tjänster	– 6 700
Lokalkostnader	2 600
Externa tjänster	2 800
Driftkostnader	12 600
Avskrivningar	2 600
Kostnader	161 500

Kostnaden vid beräkning av timtaxan uppgick till 161 500 tkr. Myndigheter ska principiellt anpassa kalkylen så att den över tid, på några års sikt, når en

kapitalförändring som ger noll kronor som resultat.¹ Det utgående överskottet 2021 beräknades till 15 000 tkr vid taxeberäkningen, och intäkterna är beräknade så att avgiftsverksamheten är i balans om tre år. En tredjedel av överskottet används per år för att sänka taxorna. Vid beräkning av timtaxor har en kostnad på 156 500 tkr använts som grund i kalkylen inklusive justering för överskott.

4.2 Lönekostnader (147 600 tkr)

Operativt arbete inom kontrollen

Inom ramen för det operativa arbetet inom kontrollen har arbetstid för officiell veterinär (OV²), officiell assistent (OA³), avdelningschef, teamchef samt områdeschef medräknats i kostnadsmassan. I kostnadsmassan ingår också arbetstid för administratörer som arbetar direkt mot officiell veterinär, officiell assistent, avdelningschef, teamchef samt områdeschef. Det ingår enbart tid som är direkt kopplat till arbete med kontrollverksamheten⁴. Kostnader som inte härrör och inte är att betrakta som godkända kostnader enligt artikel 81⁵ hanteras som avdrag. Ej godkänd arbetskostnad belastar alltså inte avgiftsuttaget utan finansieras av annan verksamhet, och redovisas därför som en intern intäkt, se redogörelse om det under rubrik 4.3 Internt sålda tjänster.

Arbetsuppgifter som ingår är offentlig kontroll samt arbetsuppgifter som härrör till offentlig kontroll. De medräknade arbetsuppgifterna består utav kontroll vid slakt och kontroll av livsmedelsföretagare samt förberedelser och efterarbete som utgör offentlig kontroll.

Tidsredovisningen för dessa personalgrupper följer den organisatoriska indelningen av område Kontroll och underlaget bygger på faktisk tidsredovisning för 2020 års utfall, samt på 2021 års prognos för samma verksamhet med justeringar för kända förändringar i omfattning och organisationstillhörighet.

¹ Avgiftsförordningen 1992:191 5 § står följande "En myndighet får bestämma storleken på andra avgifter än de som avses i 4 § endast efter särskilt bemyndigande från regeringen. Om inte regeringen har föreskrivit något annat, ska avgifter beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader (full kostnadstäckning)."

² Benämns som OV i bilaga "Beräkning timtaxa och avgiftsintäkter slakterier 2022".

³ Benämns som OA i bilaga "Beräkning timtaxa och avgiftsintäkter slakterier 2022".

⁴ Operativ personal har beräknats till en debiteringsgrad om 69 % d.v.s. en lägre debiteringsgrad än för administrativ personal (81 %). Anledningen till den lägre debiteringsgraden är att restid till och från anläggningar, utbildning och administrativt arbete ingår under posterna "Resor, timkostnad", "Lön och transportmedel" respektive "Gemensamma kostnader, timkostnad", se bilaga "Beräkning timtaxa och avgiftsintäkter slakterier och viltvårdsanläggningar 2022"

⁵ Förordning (EU) 2017/625

	Prognos
	2021
Avdelning Norra Sverige	38 200
Avdelning Mellersta Sverige	60 600
Avdelning Södra Sverige	50 200
Semester- och kompskuld	– 1 400
Lönekostnader totalt	147 600

I lönekostnaden ingår socialförsäkrings- och pensionsavgifter samt försäkringskostnader för personalen. Justering sker för uppskattat semesterlöne- och kompskuldssaldo.

4.3 Internt sålda tjänster (-6 700 tkr)

Intäkter för internt sålda tjänster avser intäkter för ersättning när område Kontroll utför provtagning av restsubstanser för kontrollprogrammets räkning samt ersättningar för tjänster för övrig verksamhet inom Livsmedelsverket eller exempelvis andra myndigheter köper från område Kontroll.

Ersättningen för provhantering på slakterierna och vilthanteringsanläggningarna är beräknad utifrån schablontid medan ersättningen för slakteri- och vilthanteringsanläggningar baseras på timkostnader.

När medarbetare inom kontrollen tidsredovisar arbete åt verksamheter som inte avser kontrollen registreras inte deras lönekostnader på kontrollverksamheten. De indirekta kostnaderna belastar inte heller kontrollverksamheten då de flyttas till den verksamheten som ska bekosta arbetet (OH om 85% på lönekostnaden).

4.4 Lokalkostnad (2 600 tkr)

4.4.1 Regional lokalkostnad (2 600 tkr)

Lokalkostnad för regionala kontor inom den operativa kontrollen. Livsmedelsverket har totalt 63 regionala kontor där anställda inom kontrollverksamheten arbetar. Endast 50 kontor avser kontrollverksamheten vid slakterier- och vilthanteringsanläggningar och merparten av kontrollens medarbetare är stationerade vid de regionala kontoren.

4.5 Externa tjänster (2 800 tkr)

Kostnader för externa tjänster har i den del det härrör ur kontrollen medräknats i kostnadsmassan. Dessa kostnader fördelar sig enligt nedan.

Distriktsveterinärer och laboratorieanalyser	1 100
Post- och teletjänster	300
Konsulttjänster, kurs och konferens	1 400
Kostnader	2 800

4.5.1 Distriktsveterinärer och laboratorieanalyser (1 100 tkr)

Avser kostnader där område Kontroll anlitar distriktsveterinärer för att utföra kontroll på slakterier- och vilthanteringsanläggningar samt kostnader för analyser som utförs på externa laboratorier.

4.5.2 Post- och teletjänster (300 tkr)

Avser kontrollens kostnader för mobiltelefon och telefonabonnemang samt portokostnader.

4.5.3 Konsulttjänster, kurs och konferens (1 400 tkr)

Avser kontrollens kostnader för chefscoaching och teamutveckling. Den största kostnadsposten 1 100 tkr avser kurser och konferenser för vidareutbildning, EU-kurser om livsmedelssäkerhet mm (BTSF), område Kontrollens utbildningsdagar, avdelningskonferens och chefsutbildning.

4.6 Driftkostnader (12 600 tkr)

Driftkostnader i den del kostnaderna härrör ur kontrollen har medräknats i kostnadsmassan. Kostnader för drift fördelar sig enligt nedan;

Övriga externa personalkostnader	800
Resor	6 900
Övriga externa driftkostnader	1 800
IT-kostnader	3 100
Kostnader	12 600

4.6.1 Övriga externa personalkostnader (800 tkr)

Avser kostnader för företagshälsovård, friskvårdsbidrag, skyddsutrustning samt enklare förtäring såsom kaffe/te och frukt.

4.6.2 Resor (6 900 tkr)

Avser kostnader för resor som utförs till och från slakteri- och vilthanteringsanläggningar, samt resor kopplade till arbetsuppgifter som ingår i kontrollverksamheten, se punktlista arbetsuppgifter under rubrik 4.2 Lönekostnader.

4.6.3 Övriga externa driftkostnader (1 800 tkr)

Avser kostnader för reparationer och underhåll av bilar, drivmedel för bilar samt förbrukningsmaterial som laboratorie- och kontorsmaterial.

4.6.4 IT-kostnader (3 100 tkr)

Avser kostnader för:

- Kostnader för datorer som används i kontrollverksamheten
- Mjukvarukostnad som avser licenskostnader för de olika IT-lösningar som behövs i kontrollens verksamhet
- Hårdvarukostnad i form av driftkostnader för server, kostnader för datakopplingar och datahall.

4.7 Avskrivningar (2 600 tkr)

Avser kostnader för avskrivningar av IT-system samt bilar och möbler som härrör ur kontrollen.

Immateriella anläggningstillgångar (2 200 tkr)

Datalager	500
Kontrollen i mobilen (slaktappen)	800
Systemstöd synlig kontamination	500
Faktureringsverktyg	600
Kostnader	2 400

Materiella anläggningstillgångar (200 tkr)

Bilar	100
Möbler	100
Kostnader	200

4.7.1 Datalager (500 tkr)

Avskrivningskostnad för det datalager som innehåller resultat från kontrollverksamheten, och används för att kunna förse verksamheten med uppgifter från kontrollen sorterade på det sätt som efterfrågas.

4.7.2 Kontrollen i mobilen (slaktappen) (800 tkr)

Avskrivningskostnad för systemstöd som används för att personalen ska kunna dokumentera kontrollen direkt under löpande arbete på slakteriet istället för att mellanlagra uppgifter på papper, och vid ett senare tillfälle föra in uppgifterna i datasystemet. Det sparar tid och minskar risken för fel.

4.7.3 Systemstöd synlig kontamination (500 tkr)

Avskrivningskostnad för systemstöd som används för att registrera och hantera data från kontroller av kontaminerade (förorenade) slaktkroppar. Att slaktkroppar inte är förorenade är den enskilt viktigaste faktorn för livsmedelssäkerhet på ett slakteri.

4.7.4 Faktureringsverktyget (600 tkr)

Avskrivningskostnad för systemstöd som används för fakturering av avgifter inom kontrollen.

4.7.5 Bilar (100 tkr)

Avskrivningskostnad för tjänstebilar. Gäller avdelningschefer för avdelningarna, Mellersta Sverige samt Södra Sverige.

4.7.6 Möbler (100 tkr)

Avskrivningskostnad för möbler på de regionala kontoren inom område Kontroll.

Bilaga, Beräkning timtaxa och avgiftsintäkter slakterier- och vilthanteringsanläggningar 2021

Bilagan består av två delar och beskriver dels timtaxor för Livsmedelsverkets uttag av avgiftsintäkter för slakterier och vilthanteringsanläggningar, dels timkostnadsberäkning för rollerna officiell veterinär och officiell assistent. Posten ”Gemensamma kostnader, timkostnad” består av kostnadsslagen som beskrivs i PM ovan och omvandlats till en timkostnad i tabellerna nedan⁶.

1 Beräkning av timtaxa och avgiftsintäkter

Timtaxan för 2021 är beräknad utifrån en prognostiserad årlig kostnad år 2023 – 2025 motsvarande 156 500 tkr inklusive användning av överskott. Avgiftsintäkterna 2021 beräknas uppgå till 156 561 tkr.

1.1 Timtaxor, grundavgift och inställelseavgift

<i>Timtaxor, slakterier slaktvolym över 1 000 ton, kr</i>	OV⁷	OA⁸
Lön, timkostnad	674	507
Gemensamma kostnader, timkostnad	101	101
Överskott, timkostnad	-25	-25
Timtaxa	750	583
Timtaxa beslutad	750	583
<i>Timtaxor, slakterier- och vilthanteringsanläggningar slaktvolym upp till och med 1 000 ton, kr</i>	OV	OA
Lön, timkostnad	674	507
Resor, timkostnad	774	774
Gemensamma kostnader, timkostnad	101	101
Överskott, timkostnad	-25	-25
Timtaxa	1 524	1 357
Timtaxa beslutad	1 525⁹	1 357

⁶ Se även rubrik, 1.3 , Beräknade avgiftsintäkter.

⁷ Officiell veterinär

⁸ Officiell assistent

⁹ Avrundningsdifferens om 1 kr.

Område Strategisk utveckling och stöd
Ekonomiavdelningen

2022-12-12

Godkännandeavgift slakteri och vilthanteringsanläggning, kr	
Godkännandeavgift slakteri och vilthanteringsanläggning¹⁰	36 000

1.2 Timkostnader

Timkostnad för officiell veterinär och officiell assistent, kr

	Officiell veterinär	Officiell assistent
Genomsnittlig månadslön	42 900	32 250
Sociala avgifter	51,5%	51,5%
Årskostnad lön, inkl. sociala avgifter	779 900	586 300
Beräknad operativ tid ¹¹	1 157	1 157
Kostnad/timme	674	507

Gemensamma kostnader, Slakterier och vilthanteringsanläggningar, kr

Totalt Gemensamma kostnader	20 437 000
Timmar	202 975
Gemensamma kostnader per timme	101

Resekostnader slaktvolym upp till och med 1 000 ton, kr¹²

Resekostnader	18 500 000
Timmar	23 900
Resekostnader per timme, Slakterier	774

Överskott, kr

Överskott UB 2021	15 000 000
-------------------	------------

¹⁰ Enligt Livsmedelsverkets föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering. Livsmedelsverket har ej sett över godkännandeavgiften för slakteri- eller vilthanteringsanläggning. Vid timtaxeberäkningen inför 2021 har endast de timtaxor som årligen beslutas av GD beräknas. För godkännande av en anläggning på grund av ägarbyte eller väsentlig förändring av verksamheten betalas en halv avgift.

¹¹ Officiell veterinär (OV) samt officiell assistent (OA) har beräknats till en debiteringsgrad om 69 % d.v.s. 1 157 timmar/år av operativ tid 1 675 timmar/år. Total operativ är uppskattad till 1 675 timmar/år, när semester, helgdagar m.m. är exkluderat. Restid och tid för utbildning samt administrativt arbete som utförs av OV och OA ingår inte i de 69 % utan återfinns i posterna "Resor, timkostnad", "Lön och transportmedel" respektive "Gemensamma kostnader, timkostnad".

¹² Slakterier och vilthanteringsanläggningar

Underskott per år (3år)	5 000 000
Timmar	202 975
Överskott per timme	25

Överskott per timme medför en sänkning av de beräknade timtaxorna då vi nyttjar det balanserade resultatet som uppstått tidigare år då intäkterna har överstigit kostnaderna i verksamheten.

1.3 Beräknade avgiftsintäkter

Livsmedelsverket ska vart tredje år samråda med Ekonomistyrningsverket om de avgifter som myndigheten tar ut. Samråd ska också göras innan beslut om väsentligt förändrad avgift eller av ny avgift. Avgiften utformas, till exempel som fast pris eller löpande räkning. Bestämmelserna gäller endast för sådan avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna *helt eller till en bestämd del* beräknas täcka verksamhetens kostnader, och där Livsmedelsverket har rätt att disponera avgiftsinkomster.

En avgift definieras normalt som en ersättning som *helt eller delvis* ska täcka statens kostnader för en direkt motprestation. För att uppnå tillåten kostnadstäckning i respektive avgiftsbelagd verksamhet ska myndigheten beräkna avgiftsnivån så att de långsiktiga godkända, legala kostnaderna täcks. Detta innebär att avgifterna ska beräknas så att intäkterna på ett eller några års sikt täcker samtliga med verksamheten tillåtna kostnader.

	Timmar	Avgifter, kr
Avgifter för godkännande		182 000
Avgifter för övertid		1 622 000
Avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad		635 000
Avgifter för slakterier slaktvolym över 1 000 ton, officiell veterinär	79 700	59 775 000
Avgifter för slakterier slaktvolym över 1 000 ton, officiell assistent	99 400	57 950 000
Timtaxor, slakterier och vilthanteringsanläggningar slaktvolym upp till och med 1 000, officiell veterinär	23 600	35 990 000

Område Strategisk utveckling och stöd
Ekonomiavdelningen

2022-12-12

Timtaxor, slakterier och vilthanteringsanläggningar slaktvolym upp till och med 1 000 ton, officiell assistent	300	407 000
Avgiftsintäkter totalt		156 561 000